T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/50
KARAR NO : 2026/345
KARAR TR : 15/06/2026

ÖZET: 1416 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca Avusturya'da doktora öğrenimi gören davacının, yurt dışı öğrenimi ile ilgili taahhüdünü ihlal ettiğinden bahisle, imzalamış olduğu taahhüt ve kefalet senedi uyarınca, tazminat takibatına geçilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. O.
Vekili : Av. A. S. D.
Davalılar : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. M. E. B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, 1416 sayılı Kanun kapsamında resmi burslu statüde davalılardan Milli Eğitim Bakanlığı ad ve hesabına Almanya'da yüksek lisans öğrenimini 30/07/2021 tarihinde tamamladığını, doktora eğitimi almak için verilen süre içinde REBUS sistemine belge yüklemediğinin belirlendiğinden bahisle, 11/12/2022 tarihi itibariyle öğrencilikle ilişiğinin kesildiğini ve hakkında tazminat takibine geçildiğini, doktora programına kayıt tarihinden itibaren devlet bursunun ödenmeye başlanması amacıyla ilgili resmi işlemleri gerçekleştirmek istediğinde davalılardan Milli Eğitim Bakanlığı'nın Tebligat Kanunu ve Bilgi Edinme Kanunu'nu ihlal ederek yurt dışı temsilcilikler aracılığı ile yaptığı başvurulara resmi cevaplar vermeyerek e-imza veya belge/e-belge içermeyen e-postalar gönderdiğini, bu şekilde resmi yazı taleplerinin zımni olarak reddedildiğini, devlet bursunun başlatılması için resmi olarak davalılardan Milli Eğitim Bakanlığına son belge/bilgi gönderme tarihi olan 10/12/2022 tarihinden önce tüm bilgi ve belgeleri ilettiğini ve üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirdiğini belirterek, öğrencilikle ilişiğinin kesilmesi ve tazminat takibatına geçilmesine ilişkin, Milli Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 23/03/2023 tarih ve 72898723 sayılı işleminin; *"Hazine Alacağı"* konulu tazminata ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 06/04/2023 tarih ve 73887746 sayılı işleminin; Kamu Denetçiliği Kurumu'nun 08/03/2023 tarih ve 4835 sayılı *"ret kararının"* iptali ve yürütmelerinin durdurulması ile dava sonuçlanıncaya kadar uzun bir süre geçme durumu göz önüne alınarak eğitime başlama tarihi olan 12/07/2022 tarihinden itibaren yatırılmayan devlet burslarının hesaplanıp MEB ile paylaşılan hesaba yatırılmasına; burs ve diğer resmi burslu statüdeki hakların eğitimin aksamaması için sağlanmasına; faiz ve ek tazminat talepleri olmamasına

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

karşın, sadece 12/07/2022 doktora başlangıç tarihinden bu zamana kadar olan alması gereken bursların bir an önce hesaplanıp hesabına yatırılmasına; resmi burslu statüdeki hakların tekrar tanınmasına; REBUS sistemindeki eksiklik giderildiği zaman gerekli girişleri yapabilmek için tarafına resmi yollar ile bilgi verilmesine, bahsi geçen kefalet ve yüklenme senedi konusundaki dilekçeye cevap verilmek suretiyle, yüksek lisans sonrası doktora eğitimi esnasında ülke değişikliği kapsamında senetlerin nasıl düzenleneceğinin resmi yollar ile tarafına iletilmesine; gerek REBUS konusunda gerek senet konusunda tarafına bilgi verilene kadar ve senetlerin hazırlanıp MEB'e iletilmesine kadar beklenmeden, haksız olarak mağdur edildiği göz önüne alınarak devlet bursunun bir an önce başlanmasına; hazırlanacak senetler için son teslim tarihi olarak hali hazırda devam eden yaz 2023 dönemi doktora eğitimi göz önüne alınarak makul bir tarih belirlenmesi istemiyle Milli Eğitim Bakanlığı ve Kamu Denetçiliği Kurumuna karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Danıştay 8. Dairesi 23/05/2023 tarih ve E.2023/2607, K.2023/2787 sayılı kararı ile, davaya konu işlemlerin ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere ilişkin olmadığı, uyuşmazlığın 2575 sayılı Kanun'un 24. maddesinde sayılan ve ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek davalar arasında yer almadığından, 2577 sayılı Kanun'un 32. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, dava konusu işlemleri yapan idari merciin bulunduğu yer olan Ankara İdare Mahkemesinde görülüp çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine ve dosyanın Ankara İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, kararın temyiz edilmesi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 18/12/2023 tarih ve E.2023/2906, K.2023/3146 sayılı kararı ile temyiz isteminin incelenmeksizin reddine karar verilmiştir.

3. Ankara 15. İdare Mahkemesi 23/08/2023 tarih ve E.2023/1233, K.2023/1629 sayılı kararı ile, dava dilekçesinde yer verilen *"dava sonuçlanıncaya kadar uzun bir süre geçme durumu göz önüne alınarak eğitime başlama tarihim olan 12/07/2022 tarihinden itibaren yatırılmayan devlet burslarımın hesaplanıp MEB ile paylaştığım hesaba yatırılması, dava sonuçlanıncaya kadar uzun bir süre geçme durumu göz önüne alınarak burs ve diğer resmi burslu statüdeki haklarımın eğitimimin aksamaması için sağlanmasına, faiz ve ek tazminat taleplerim olmamasına karşın, sadece 12/07/2022 doktora başlangıç tarihimden bu zamana kadar olan normalde almam gereken burslarımın bir an önce hesaplanıp hesabıma yatırılmasına, resmi burslu statüdeki haklarımın tekrar tanınmasına, REBUS sistemindeki eksiklik giderildiği zaman gerekli girişleri yapabilmem için tarafıma resmi yollar ile bilgi verilmesine, bahsi geçen kefalet ve yüklenme senedi konusundaki dilekçeme cevap verilmek suretiyle, yüksek lisans sonrası doktora eğitimi esnasında ülke değişikliği kapsamında senetlerin nasıl düzenleneceğinin resmi yollar ile tarafıma iletilmesine, gerek REBUS konusunda gerek senet konusunda tarafıma bilgi verilene kadar ve senetlerin hazırlanıp MEB'e iletilmesine kadar beklenmeden, haksız olarak mağdur edildiğim göz önüne alınarak devlet bursumun bir an önce başlatılmasına, hazırlanacak senetler için son teslim tarihi olarak hali hazırda devam eden yaz 2023 dönemi doktora eğitimim göz önüne alınarak makul bir tarih belirlenmesine karar verilmesi"* taleplerinin, idari yargı mercilerince açılan iptal davalarında ileri sürülmesine olanak bulunmayan idari işlem niteliğinde talepler olduğundan, dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanunun 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

4. Davacı vekilince yenilenen dava dilekçesi ile bu kez, öğrencilikle ilişiğinin kesilmesi ve tazminat takibatına geçilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğünün 23/03/2023 tarih ve E-64243970-150.02-72898723 sayılı işlemi ile 06/04/2023 tarih ve E-51387834-150.02-73887746 sayılı *"Hazine Alacağı"* konulu tazminata ilişkin işlemin iptali istenilmiştir.

5. Ankara 15. İdare Mahkemesi 29/11/2023 tarih ve E.2023/2226, K.2023/2363 sayılı kararı ile, davacının, dilekçe ret kararının tebliğ edildiği 22/08/2023 tarihini izleyen günden itibaren otuz (30) gün içinde en geç 21/09/2023 tarihine kadar dava açması gerekirken, bu süreler geçirildikten sonra 24/11/2023 tarihinde dava açtığından, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince davanın süre yönünden reddine karar vermiş, bu kararın istinaf edilmesi üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi 27/06/2024 tarih ve E.2024/543, K.2024/1501 sayılı kararı ile, ilgilinin öğrencilikten ilişiğinin kesilmesine ilişkin işleme karşı açılan dava ile mecburi hizmetten kaynaklanan tazminat işlemine karşı açılan davaya ilişkin olarak uygulanacak usul hükümlerinin ve istinaf incelemesini yapacak dairelerin farklı olduğu, bu kapsamda söz konusu işlemlere karşı ayrı ayrı düzenlenecek iki ayrı dilekçe ile dava açılması gerektiği gerekçesiyle, istinaf başvurusunun kabulü ile istinafa konu idare mahkemesi kararının kaldırılmasına, dava dosyasının 2577 sayılı Kanun'un 45. maddesinin 5. fıkrası uyarınca yeniden bir karar verilmek üzere mahkemesine iadesine karar verilmiştir.

6. Ankara 15. İdare Mahkemesi 13/09/2024 tarih ve E.2024/1642, K.2024/1424 sayılı kararı ile, ilgilinin öğrencilikten ilişiğinin kesilmesine ilişkin işleme karşı açılan dava ile mecburi hizmetten kaynaklanan tazminat işlemine karşı açılan davaya ilişkin olarak uygulanacak usul hükümlerinin ve istinaf incelemesini yapacak dairelerin farklı olduğu, bu kapsamda söz konusu işlemlere karşı ayrı ayrı düzenlenecek iki ayrı dilekçe ile dava açılması gerektiği gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

7. Davacı vekilince yenileme dilekçesi ile, müvekkili hakkında tazminat takibine geçilmesine ilişkin *"Hazine Alacağı"* konulu davalı Milli Eğitim Bakanlığının 06/04/2023 tarih ve E-51387834-150.02-73887746 sayılı işleminin iptali istemiyle Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine dava açılmıştır.

8. Ankara 15. İdare Mahkemesi 31/10/2024 tarih ve E.2024/1898, K.2024/1940 sayılı kararı ile, davaya konu işlemin daha önce mahkemede dava konusu yapılması üzerine anılan kanunun 3. maddesine uygun olmadığı nedeniyle 23/08/2023 tarih ve E.2023/1233, K. 2024/1424 sayılı kararla dilekçenin reddine karar verildiği, bu kararda dava yenilemesinin (30) gün süreye tabi olduğu hususuna yer verildiği, anılan kararın 22/08/2023 tarihinde Viyana Başkonsolosluğunun 913.10/Teb-2023 sayılı tebliğ-tebellüğ mazbatası ile davacıya tebliğ edildiği, bu karar üzerine en geç 21/09/2023 tarihine kadar davanın yenilenmesi gerekirken otuz günlük süre dolduktan sonra 24/11/2023 tarihinde davanın yenilendiği bu durumda davacının, mahkemenin dilekçe ret kararının tebliğ edildiği 22/08/2023 tarihini izleyen günden itibaren (30) gün içinde en geç 21/09/2023 tarihine kadar dava açması gerekirken, bu süreler geçirildikten sonra 24/11/2023 tarihinde dava açtığı gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanunun 14/3 ve 15/1-b maddeleri uyarınca davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar vermiş, bu kararın istinaf edilmesi üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesinin 30/06/2025 tarih ve E.2024/3068, K.2025/980 sayılı kararı ile, davacı tarafından

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

ilgili konsolosluğa verildiği tarih itibariyle (geri çevrilmiş olsa bile) dilekçenin yenilendiğinin kabulü gerektiği gerekçesiyle, istinaf başvurusunun kabulü ile istinafa konu idare mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

9. Davalı Milli Eğitim Bakanlığı vekili, süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

10. **Ankara 15. İdare Mahkemesi 30/10/2025 tarih ve E.2025/1347 sayılı kararı** ile, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

> *"...Dosyanın incelenmesinden, 1416 sayılı Kanun kapsamında resmi burslu statüde yurt dışına gönderilen davacının, doktora programı için ülke değiştirmesi sebebiyle davalı idarece yeni bir yüklenme ve kefalet senedi istenilmesi ve bu senedi sunmaması gerekçesiyle bursluluk statüsünün tek taraflı olarak sonlandırılarak tazminata dönüştürülmesine ilişkin idari bir işlemin iptalinin talep edildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu işlem, davalı idare (MEB) tarafından kamu gücüne dayanılarak, kamu hukuku alanında ve re'sen tesis edilmiş, davacının kamu hukuku statüsünü (resmi bursluluk statüsünü) doğrudan etkileyen bir idari işlem niteliğindedir. İdarenin kamu gücünü kullanarak tesis ettiği idari işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi gereğince idari yargının görev alanına girmektedir. Bu nedenle, davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli bulunduğu sonucuna ulaşılarak, davalı idarenin görev itirazı yerinde görülmemiştir.*
>
> *Açıklanan nedenlerle; davalı idarenin görev itirazının reddine..."*

11. Davalı Milli Eğitim Bakanlığı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

12. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Konunun çözümü için uyuşmazlığın temelini oluşturan işlemin incelenmesi gerekmektedir. Dava konusu uyuşmazlık, taraflar arasındaki sözleşmeden, diğer bir ifadeyle taahhütname ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklanmaktadır. 1416 sayılı Kanun'un 10. maddesinde: "Müsabakada kazanan ve gönderilmeleri kararlaştırılan talebeden bu kanun ile kendilerine tahmil olunan mecburiyetleri ifa edeceklerine dair Maarif Vekaletince birer taahhütname alınır ve bu taahhütnamelerin tasdikli birer sureti alakadar makamlara verilir." şeklinde, 19. maddesinde: "Geriye çağrılan talebe ile tahsillerini bitirerek iki ay zarfında avdet eylemeyen, 17 nci ve 18 inci maddeler mucibince müracaat ve teklif olunan hizmetleri kabul etmeyen talebe ile bunlardan mecburi hizmet müddeti içinde istifa eden veyahul memuriyetten ihraç cezasına uğrayanlar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesine göre tahsil masraflarını faizleriyle birlikte ödemeye mecburdur. Faiz borcunun hesaplanmasında, öğrencilerin taahhüdünü ihlal ettiği tarih faiz başlangıç tarihi olarak esas alınır. / Yurt dışına gönderilenlerden ruh veya beden sağlığının öğrenimini sürdürmesine imkân tanımaması durumu, eğitim ve araştırma hastaneleri veya üniversite hastanelerinden alınacak sağlık kurulu raporu ve bu hususla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığınca istenen diğer destekleyici belgeler ile tespit*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

edilenlerin öğrencilikle ilişiği kesilir. Bu kişilerden tahsil masrafi istenmez ve bu kişiler mecburi hizmetle yükümlü tutulmaz" şeklinde düzenleme yer almaktadır.

Olayda, davacının doktora öğrenimi için yurt dışına gönderilmeden önce Etimesgut Noterliğinin 26.01.2015 tarihli ve 3151 yevmiye numaralı yüklenme ve kefalet senedi düzenlenerek Milli Eğitim Bakanlığına sunulduğu, bu senetlerde davacının yükümlülüklerini ihlal etmesi hâlinde senetlerde belirtilen tutarı Milli Eğitim Bakanlığına ödemeyi kabul ve taahhüt ettiği anlaşılmıştır. Söz konusu taahhütname ve kefalet senetleri ile mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı taahhüt edilmek suretiyle Milli Eğitim Bakanlığı ile davacı arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğu açıktır. Dosyanın incelenmesinde, tazminat takibatına geçilmesine ilişkin 06.04.2023 tarihli ve 73887746 sayılı işlemin de iptali talep edilmekle birlikte, uyuşmazlığın özünün, davacının yurt dışı öğrenimini sırasında taahhüdünü ihlal etmesi sebebiyle davalı idarenin taahhütname ve kefalet senedi uyarınca 89.980.26 € ve 61.749.238 TL bedelin ödenmesi gerektiğine ilişkin işleminin iptali talebinin olduğu anlaşılmaktadır.

Bu nedenle, taahhütname ve kefalet senedinde, davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacının, belirtilen miktarın ödenmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin, 02.06.2014 tarihli ve 2014/667 Esas, 2014/706 Karar, 05.04.2021 tarihli ve 2021/78 E., 2021/155 K. ve 07.10.2024 tarihli ve 2024/31 E.. 2024/394 K. sayılı kararlarında da benzer hususların açıkça vurgulandığı görülmektedir..."

13. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III.BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

14. Danıştay Başsavcısı uyuşmazlığın, ödenmesi gereken tutara ilişkin olmadığı, statü hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklere ilişkin hususlardan kaynaklandığı ve icrai niteliği bulunmaması nedeniyle İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. ve 15. maddeleri uyarınca ilk inceleme aşamasında karara bağlanması gereken borç bildiriminden kaynaklandığı; bu itibarla 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (1-a) bendinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idarî yargının görevli bulunduğu gerekçesiyle, yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; 1416 sayılı Kanun kapsamında yurtdışında yaptığı öğrenimle ilgili taahhüdünü ihlal ettiğinden bahisle davacının öğrencilikle ilişiğinin kesilmesine ilişkin işlem tesis edildiği ve bu işleme dayanılarak kendisine ödenen tutarın iade edilmemesi hâlinde yargı yoluna başvurulacağının bildirilmesi üzerine bu işleme karşı dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı adına çıkartılan borcun ilgili mevzuat uyarınca tahsil edileceğine ilişkin olarak bilgilendirici mahiyette olan bu işlem üzerine rızaen ödeme yapılmaması halinde 5018 sayılı Kanun'un 71. maddesi uyarınca çıkarılan Yönetmelik hükümleri uyarınca icra takibi ya da adlî yargı mercilerinde dava açma yoluna gidileceğinden, iptali istenen yazının, davacının hukukî durumunda bir değişiklik meydana getirmemesi nedeniyle, idarî davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem niteliğinde olmadığı açıktır.

Davacının Almanya'da tamamladığı yüksek lisans programından sonra doktora programını Avusturya olarak değiştirmesi sonrasında davalı bakanlıkça istenilen belgeleri belirlenen süre içerisinde REBUS sistemine yüklemediğinden bahisle öğrencilikle ilişiğinin kesilmesi işleminin davalı idarenin kamu gücüne dayalı olarak ve tek yanlı irade açıklaması suretiyle tesis edilmiş bir idarî işlem olduğu hususunda tereddüt bulunmamakta olup, bu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

işleme dayanılarak davacının eğitimi için yapılan harcamalar toplamının 30 gün içinde ödenmesi yahut taksitlendirme talebinde bulunulması gerektiği, aksi takdirde borç bildirimi yapılmak suretiyle söz konusu kamu alacağının tahsili amacıyla yargı yoluna başvurulacağının bildirilmesine ilişkin 06/04/2023 tarihli ve 73887746 sayılı işlem de dava konusu edilmiş olmakla, borç bildirim işlemi ile dayanağı olan öğrencilikle ilişiğin kesilmesine ilişkin işlemin birbirinin devamı niteliğinde olduğu açıktır. Öte yandan, sadece, borç bildirim işlemlerine karşı açılan davalar idarî yargı mercilerince incelenmeksizin reddedilmektedir. (Danıştay İdarî Dava Daireleri Kurulu'nun E:2014/4118, K:2016/1075 sayılı kararı)

Uyuşmazlık, kefalet senedi uyarınca ödenmesi gereken tutarın tahsiline ilişkin değildir. Statü hukukundan doğan yükümlülüklere ilişkin olan ve icrâî niteliği bulunmaması nedeniyle İdarî Yargılama Usûlü Kanununun 14 ve 15. maddeleri uyarınca ilk inceleme aşamasında karara bağlanması gereken borç bildiriminden kaynaklanmaktadır. Bu itibarla 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (1-a) işaretli bendinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idarî yargı görevli bulunmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin E:2021/399, K:2021/419 sayılı, E:2021/472, K:2021/449 sayılı ve E:2021/609, K:2022/39 sayılı kararları da bu görüşü destekler niteliktedir..."

IV. İLGİLİ HUKUK

15. 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun'un 10. maddesi şöyledir:

"Müsabakada kazanan ve gönderilmeleri kararlaştırılan talebeden bu kanun ile kendilerine tahmil olunan mecburiyetleri ifa edeceklerine dair Maarif Vekaletince birer taahhütname alınır ve bu taahhütnamelerin tasdikli birer sureti alakadar makamlara verilir."

16. 1416 sayılı Kanun'un 11. maddesi şöyledir:

"Bir talebenin tahsilini ikmal etmesi o talebenin tahsil planında gösterilen merhaleleri geçmesi demektir. Hastalık veya herhangi meşru ve fevkalade bir hal vakı olmadıkça talebenin tahsil planında gösterilen müddette tahsilini bitirmemesi o talebenin geriye çağrılmasını icap ettirir."

17. 1416 sayılı Kanun'un 19. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 2/12/2016-6764/17 md.)

Geriye çağrılan talebe ile tahsillerini bitirerek iki ay zarfında avdet eylemeyen, 17 nci ve 18 inci maddeler mucibince müracaat ve teklif olunan hizmetleri kabul etmeyen talebe ile bunlardan mecburi hizmet müddeti içinde istifa eden veyahut memuriyetten ihraç cezasına uğrayanlar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 34 üncü maddesine göre tahsil masraflarını faizleriyle birlikte ödemeye mecburdur. (Ek cümle:3/6/2021-7326/14 md.) Faiz borcunun hesaplanmasında, öğrencilerin taahhüdünü ihlal ettiği tarih faiz başlangıç tarihi olarak esas alınır.

Yurt dışına gönderilenlerden ruh veya beden sağlığının öğrenimini sürdürmesine imkân tanımaması durumu, eğitim ve araştırma hastaneleri veya üniversite hastanelerinden alınacak sağlık kurulu raporu ve bu hususla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığınca istenen diğer destekleyici belgeler ile tespit edilenlerin öğrencilikle ilişiği kesilir. Bu kişilerden tahsil masrafı istenmez ve bu kişiler mecburi hizmetle yükümlü tutulmaz."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 15/06/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı Milli Eğitim Bakanlığı vekilinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hakim Hatice COŞKUN'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, davacının 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışında burslu statüde doktora eğitimine devam ettiği sırada, doktora programı için ülke değiştirmesi sebebiyle kendisinden istenen yeni "*Yüklenme ve Kefalet Senedi*"ni sunmadığından taahhüdünü ihlal ettiğinden bahisle, 1416 sayılı Kanun ve yüklenme senedindeki ilgili hükümler uyarınca tazminat takibine geçilmesine ilişkin 06/04/2023 tarihli ve E-51387834-150.02-73887746 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

21. Dava dosyasının incelenmesinden, davacının idari yargıda açtığı dava ile, Almanya'da tamamladığı yüksek lisans programından sonra doktora programını Avusturya olarak değiştirmesi sonrasında davalı Bakanlıkça istenilen belgeleri belirlenen sürede REBUS sistemine yüklemediğinden bahisle, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 23/03/2023 tarih ve E-64243970-150.02-72898723 sayılı makam *"Olur"u* ile 11/12/2022 tarihi itibariyle öğrencilikle ilişiğinin kesilmesi işlemi ve 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışı öğrenimi ile ilgili taahhüdünü ihlal etmesi nedeniyle adına yapılan öğrenim masraflarının tahsili için hakkında tazminat takibatı başlatılmasına ilişkin 06/04/2023 tarih ve E-51387834-150.02-73887746 sayılı *"Hazine Alacağı"* konulu işlemin iptalini talep ettiği, İdare Mahkemesince her iki işlem için ayrı ayrı dava açılması gerektiğine ilişkin dilekçe ret kararı sonrasında her iki işlem için ayrı ayrı davaların açıldığı, eldeki uyuşmazlığın ise 06/04/2023 tarih ve E-51387834-150.02-73887746 sayılı *"Hazine Alacağı"* konulu işlemin iptaline yönelik bulunduğu, bu işlem yazısında *" 1416 sayılı Kanun kapsamında, yurt dışında öğreniminizle ilgili taahhüdünüzü ihlal etmeniz nedeniyle adınıza yapılan öğrenim masraflarının tahsili için hakkınızda tazminat takibatı başlatılmıştır. Öğrenim görmeye hak kazandığınız tarihten tazminat işlemlerinin başlatıldığı tarihe kadar Bakanlığımızca tarafınıza yapılan ödemeler Ek-1 masraf listesinde sunulmuş olup 06/04/2023 tarihi itibarıyla ana para borcunuz toplamı 89.980,26 Euro ve 61.749,23 Türk Lirasıdır. Hesaplanan borç tutarını defaten (tek seferde) ödeyebilir veya 657 sayılı Kanun'un "Yurt dışı Eğitim Masraflarının Tahsili" başlıklı Ek 34'üncü maddesine göre azami beş yıla kadar taksitlendirerek ödeme teklifinde bulunabilirsiniz... REBUS'ta ödeme planı yaptığınızı*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

belirten ve Ek-2'de örneği sunulan dilekçeyi Bakanlığımıza göndermeniz gerekmekte olup borcunuza ilişkin ödeme teklifinde bulunmamanız ve ödeme yapmamanız durumunda hazine alacağının tahsili için siz ve kefilleriniz aleyhine yargı yoluna başvurulacaktır..." denildiği; bu işlemin ekinde ise davacı tarafından yurt dışına gönderilmeden önce Etimesgut Noterliğince düzenlenip davalı Bakanlığa sunulan 26/01/2015 tarihli ve 3151 sayılı yüklenme ve kefalet senedinin bulunduğu, söz konusu senetlerde davacının üzerine düşen yükümlülükleri ihlal etmesi halinde senetlerde belirtilen tutarı davalı Bakanlığa ödemeyi kabul ve taahhüt ettiği; söz konusu taahhütname ve kefalet senetleri ile mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı, taahhüt edilmek suretiyle Millî Eğitim Bakanlığı ile davacı arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğu anlaşılmıştır.

22. Somut olayda, uyuşmazlığın özünün, davacının yurt dışı öğrenimi sırasında taahhüdünü ihlal etmesi sebebiyle, taraflar arasında imzalanan yüklenme ve kefalet senedi uyarınca 89.980,26 Euro ve 61.749,23 Türk Lirası bedelin ödenmesi yönündeki davalı Bakanlığın 06/04/2023 tarihli ve E-51387834-150.02-73887746 sayılı işleminin iptaline ilişkin bulunduğu, söz konusu yüklenme ve kefalet senetlerinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanıp davalı Bakanlığa karşı taahhütte bulunulduğu, yine bu senetlerle davacı ile davalı Bakanlık arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğunun anlaşılması karşısında, davacının, belirtilen miktarın ödenmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 15. İdare Mahkemesinin 30/10/2025 tarih ve E.2025/1347 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 15. İdare Mahkemesinin 30/10/2025 tarih ve E.2025/1347 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

15/06/2026 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Dava, 1416 sayılı Kanun kapsamında davacının yurtdışında yaptığı öğrenimle ilgili taahhüdünü ihlâl ettiğinden bahisle, tarafına yapılan ödemelerin (89.980,26 Euro ve 61.749,23 Türk Lirası) 30 gün içinde ödenmesi yahut taksitlendirme talebinde bulunulması gerektiği, aksi takdirde borç bildirimi yapılmak suretiyle söz konusu kamu alacağının tahsili amacıyla yargı yoluna başvurulacağının bildirilmesine ilişkin 06/04/2023 tarih ve 73887746 sayılı "Hazine Alacağı" konulu tazminat takibatına geçilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Davacının bu taahhüt ve kefalet senedini idare ile eşit düzeyde olarak, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığından söz etmeye olanak bulunmadığından, ortada özel hukuk alanını ilgilendiren bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Özel hukuk hükümlerine göre yapılmayan, statü hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklere dair mecburi hizmet, atanma, ilişik kesme gibi hususları içeren ve Yönetmelik uyarınca 2547 sayılı Yasanın 35. maddesine göre yapılacak görevlendirmelerde imzalanması zorunlu tutulan dava konusu taahhüt ve kefalet senedi bu özellikleri nedeniyle tipik bir idari sözleşmedir.

Bu itibarla, idarece kamu gücüne dayanılarak ve tek taraflı irade ile kurulan taahhüt ve kefalet senedine ilişkin uyuşmazlığın 2577 sayılı Kanun'un 2/1-a maddesinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı görevli bulunduğundan mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlem ile yüklenme ve kefalet senedinin iptaline yönelik uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden xujJGc0 - cLMhBxz - P+9SGfl - o/TdQ0= ile erişebilirsin